

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

Quænam impediunt quemque, no perfectionis gradum attingat. Cap. III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

quem rebus omnibus profundius possidemus. Hæc autem possessio est simplex quidam infinitæ profunditatis sapor omnis boni, in quo absorpti sumus in ipsam profundissimam diuinitatis tranquillitatem. Cuius rei veritatem sola docet experientia, ita quod nec ratio, nec exercitatio illud scrutari possunt, vel apprehendere. Et ideo subsequens exercitatio nostra manet erratica & modi nescia, quia bonum illud infinitum, quod gustamus, comprehendere non possumus, vel exercitio nostro attingere. Hinc in nobis pauperes sumus, & famelici, & sitibundi; in Deo verò diuites, saturi, & ebrij. In nobis operosi, in Deo ab omnibus otiosi, sicque semper manebimus, quia sine amoris exercitio Deum nunquam possidere vel retinere valemus.

Quenam impediant quemque, ne perfectionis gradum attingat.

Cap. III.

- Matth. 11. **S** Regnum celorum vim patitur, & soli violenti rapiunt illud, non immeritò admonuit nos Dominus interrogatus, si pauci sunt qui saluantur, dicens: *Contendite intrare per angustam portam, quia, dico vobis, multi querent intrare, & non poterunt:* nimirum eò quòd minimè cum omni diligentia quærunt: quibus licet adest velle naturæ, sed tamen velle gratiæ non ita, quod solum velle vitia excludere nouit.
- Rom. 7. In quorum persona dicit Apostolus: *Velle quidem adiacet mihi, perficere autem non inuenio.* Hinc Christus suis prædixerat: *Sine me nihil potestis facere,* id est, sine spiritu meo: quia teste Iob: *Spiritus eius ornauit calos, & obstetricante manu eius, eductus est coluber tortuosus,* id est, peccatum. Sed væ desidia temporis huius, cui potissimè conuenit illud Actuum Apostolorum: *Vos incircuncisi corde & auribus semper Spiritui sancto resistitis,* ne scilicet peccatum eliminare valeat, quando minus in omnem vitam perfectionem deuocere? Sicut enim in *Lege veteri* spiritus Domini semper ductor fuerat filiorum Israel ex *Agypto* migrantium in terram promissionis, sic etiam in profectu spirituali, nunc ductor existit vniuersæ Christianitatis. Sed sicut redundanti profusæ largitatis illius, à fragilitate naturæ, digeri vel regi non potest, in his, qui pleurissima voluntate trahunt illius fideliter adherent (sicut dicit Ecclesiastes, *non est in hominis ditione prohibere spiritum:*) sic etiam effectum illius impediunt, qui voluntati eius libero arbitrio, liberaliter non obsequuntur, aut seg-
- niter

niter famulantur. Et ideo tam multi, licet à Deo misericorditer vocentur, & à dulcedine spiritus eius ad omnem perfectionem suauiter inuitentur, miserè desipiunt in infimis prostrati, retro respicientes, & circa minima languente.

Ad cuius euidentiã sciendum, quòd præcipuè septem reperiuntur quæ profectum debitum tam multorum impediunt, ne spiritus scriptiformis in eis plenum & liberum effectum fortiatur, & ad infra scriptam perfectionem anima tam efficaciter inuitata perducatur. Primum igitur vitæ perfectionem: impediens est nimia sensualitas, licet tantum in affectu venialium ipsa consistat. Hæc enim omnia naturæ commoda & solatia quærunt effectum, si potest, vel saltem affectum, si aliter non potest, in cibis & potibus delicatis, lectulis mollibus, vestibus curiosis, colloquijs fabulosis, conuiujs gaudijs, & similibus oblectationibus & naturæ sensuali commodis, vt in capite præcedenti de concupiscentia dictum est. Quæ profectò spiritualia exercitia difficilia reddunt & insipida: quia carnalis homo non percipit ea, quæ sunt spiritus Dei: nec inuenitur in terris suauiter viuentium, sed potius muscæ morientes, id est, sensuales oblectationes, perdunt suauitatem unguentis, id est, spiritualis exercitij. Nec mirum, cum etiam mens ipsa vel corporali molestia, vel etiam aliqua de causa spiritali præpedita, si non in amoris motibus vnitiuis in die semel ad diuinum osculum aspirando toto desiderio se extenderit, vix erit quin in seipsa tepida reddatur, & de perfectione mentalis contemplationis aliquid amittat: Quia stat sponsus ad ostium, & pulsat sine intermissione, dicens: Surge, propera amica mea, & veni. Si ergo in expectatione nimia dilectum attardiat, quid mirum, si velut offensus ad tempus se subtrahat? Et licet tam intenso habitu sicut prius eum diligat, suæ tamen delicti pœnam sustinens, cum dolore prosequitur, dicens: Quasi per noctes, quem diligit anima mea. Et bene per noctes quærere se dicit, quia hac de causa mens in suis sursum actionibus impeditur, vt in quem primò lucidè & expedite sine tenebris mouebatur, nunc inuolutam caligine quadam se sentit, ita quòd affectus à cogitatione phantastica in illo, in quem mouetur, separari vix valeat. Vnde prosequitur: Quæsiui, & non inueni illum, in tanta scilicet agilitate affectionum ardentium, vt solebam. Quanto magis cum per inordinationes virium interiorum, aut ineptas delectationes sensuum alibi requiem quærir, à fonte bonitatis mens obliquatur, & obliquata dispergitur: & anima per

Impediens
ta profici-
di septem.

Sensualitas
contra ti-
morem.

1. Cor. 2.
Iob 22.
Eccle. 10.

Apoc. 3.
Cant. 2.

Cant. 7.

ma per venialia semper aliquantulum offuscatur, & à desiderio, quarens alibi delectari, in frigidatur. Quòd si tales aliquando videntur habere spiritum deuotionis, fictus tamen est & deceptorius, aut potius affectus naturalis, quo quidam facillè se applicant ad quodlibet diligibile. Denique, si spiritus Dei largitate proflua tales visitare dignatur, sciant huiusmodi se recepisse mercedem in presenti. Nec enim talibus visitationibus vti salubriter norunt, in omnibus proprium commodum & oblectationem quærentes. Et hi quidem contrarij sunt dono Spiritus timoris Domini. Non, inquam, illi timori, qui pœnam refugit; sed illi, qui refugit culpam & paternam indignationem. Primus namque licet aliquando manum cohibet, non tamen affectum. Et ideo, vt dicit Ecclesiastes, *Non saties*, id est, non multum, *recordabitur dierum vite sue*, cum *Deus occupauerit cor eius delicias*. Quorum infinitus est numerus, qui scilicet ad perfectionem aspirare videntur, sed sine labore & mortificatione.

Eccle. 5.

Præsumptuositas
cōtra pietatem.

Lucæ 18.
Temerarium iudiciū cōtra pietatem.

Secundum est nimia præsumptuositas in his, qui iam curam carnis & oblectationes abieciſſe videntur, in exercitijs virtuosis sedull, in castigationibus corporalibus austeri. Sed ex hoc efficiuntur vanè gloriosi, ita quòd in conscientia propria reperiuntur elati, & in alienis conscientijs dijudicandis proni, dicentes cum Pharisæo: *Non sum sicut ceteri hominum, raptores, adulteri, & velut hic publicanus*. Et exinde (vt in pluribus) redduntur passionibus rancoris dediti, indignabundi, suspiciosi, temerario iudicio pleni: quæ cuncta sunt indicia cauteriata, perturbata, amaricata, & elata conscientie. Et, vt dicit Chrysostomus, Nec facile reperies quenquam; nec patremfamilias, nec claustralem, expertem huius erroris. Sunt enim hæc diabolicæ tentationis insidia. Nam qui seuerè peccata discutit aliena, nunquam priorum reatum veniam merebitur. Hæc ille. Vnde meritò dicit Gregorius, quòd vera iustitia compassionem habet, falsa dedignationem. Et sic contrariatur dono secundo Spiritus sancti, quod dicitur pietas. Quia falsa iustitia tumorem prouocat, indignationem excitat, & sua malitia possessorem efficit peiorem, vana complacencia plenum, humanæ gloriæ cupidum, & in omni conuersatione proprii sensus & capitis, vaneque sciolum. Pietas autem non docet temeraria fouere iudicia, & aliorum vitæ detrectare; sed pie compati in omni angustia, tam spirituali quàm corporali, vt plenius videbatur infra.

Ter.

Tertium verò est nimia scrupulositas in his, qui duo prædicta impedimenta conati sunt suppeditare. Quorum conscientiam nec frequens confessio, nec dolorosa contritio, nec rigorosa satisfactio pacificare potest: sed quotidie remanent quasi *vulnerati dormientes in sepulchris*, semper trepidi, nunquam securi. Nam ipsi scrupulositas ducit ad continuam cordis inquietudinem, quandamque melancholicam passionem, humanam naturam squalore corrodentem & tabescere facientem. Et hoc propter modicam in diuina bonitate confidentiam. Neque id mirum, quia licet semper scrupulositate conscientie & sedule confessionis laborent, nunquam tamen fideliter ab his, quæ conscientia redarguit, se emendant: & hoc est signum euidentis, quòd non amore iustitiæ, sed magis timore vindictæ cuncta perficiunt. Vnde scrupulositas ista quandoque deducit hominem etiam ad conscientiam erroneam, quod est periculosissimum. De qua dicit S. Thomas super librum 2. Sententiarum, distinct. 39. quòd obligat hominem ad peccatum per accidens, cum scilicet dicat aliquid faciendum esse bonum necessariò, quòd tamen secundum se consideratum fieri non est bonum necessarium ad salutem, sed conscientia errat: tunc ligatur voluntas ad hoc perficiendum per accidens, scilicet ratione apprehensionis, qua iudicatur bonum illud faciendum ad salutem esse necessarium. Si verò talis conscientia dicat aliquid esse faciendum, quòd tamen secundum se est malum, tunc si illud apprehensum ut bonum fiat, peccatum incurritur, quia secundum se malum est: si verò non fiat, peccatum tamen non euitatur, quia ratione apprehensionis voluntas ad illud perficiendum obligatur, virtute diuini præcepti, quo putat illud esse necessariò faciendum. Nam plus obligat dictamen conscientie, ratione diuini præcepti, quam mandatum prælati. Denique scrupulositas ista ex duobus originem suam

Scrupulositas contra conscientiam.

Psal. 87.

Conscientia errans.

Scrupulositatem fieri bifariam.

Quartum est affectus inordinatus humani fauoris, laudis, complacentie, vel amoris: propter quæ conquirenda, conseruanda, vel recu-

Gloriæ vanæ affectus contra fortitudinem.

peranda, quidam plus quàm oportet solliciti sunt, vel ea faciendo, vel in his condescendendo, quæ minus expediunt, aut saltem à via perfectionis retrahunt: vel ea rursus prosequendo, quæ conscientie puritatem inficiunt, eò quòd despici, derideri, non reputari, non diligere, vel ab aliorum familiaritate abijci refugiunt. Nec imitantur illud Apostolicum: *Mibi mundus crucifixus est, & ego mundo.* Et iterum: *Si adhuc hominibus placerem, Christi seruus non essem.* Et rectè quidem, quia *qui hominibus placent, confusi sunt, quoniam Deus spreuit eos.* Quòd si aliqui inueniuntur qui placere non cupiunt, pauci tamen admodum sunt, qui despici desiderant. Vnde multi propter humanam amicitiam conseruandam, veri profectus infinitam patiuntur iacturam. Qui profectò quarto dono Spiritus sancti, scilicet fortitudinis, contrarij sunt, quo quis omnia extrinseca conculcare & supergredi festinat, vt patebit infra.

Immortificatio circa consilium.

Quintum est immortificatio sui ipsius, cum scilicet omnia prædicta quis supeditauerit, exterioraque cuncta reliquerit, sed nondum semetipsum abnegat in omnibus, studens propriae mortificationi, & diuinæ voluntatis omnimodæ subiectioni. Vnde Dominus: *Nisi, inquit, granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet: quia nondum aptificatum est ad recipiendum diuinam in actionem.* Sed qui *vult venire post me,* ait Dominus, *abneget semetipsum,* omnia quæ sunt contraria nature viuaciter complectendo, & eius appetitum secundum moderamen veræ discretionis in omnibus frangendo: & tollat Crucem suam, tam spiritus, quàm carnis mortificationem exercitando, & aduersa singula pro nomine Iesu gaudenter amplectendo: & sequatur me, sine cordis retractione, per quascunque viarum semitas se trahi sustinendo, vt sic verè dicat cum Psalmista: *Paratum cor meum Deus, paratum cor meum,* scilicet tam in desolatione, quàm in consolatione; tam in gratiæ subtractione, quàm in interna deuotione vel sensuione, superabundare & penuriam pati. Alioqui quamdiu ad hoc ipsum se paratum non inuenierit, alicui Dei dono vel aliquantulum inniti comprobatur, & esse contrarius dono quinto Spiritus sancti, scilicet diuini consilij, iudicatur; quo, scilicet, quis omnem propriam voluntatem amoris valetudine superat, & dulcissima reuerentia iugiter ad Deum loquitur, dicens: Non mea Domine, sed tua voluntas fiat in omnibus: sicque fideli & humili amatori diuina voluntas fit summum gaudium, & delectatio maxima felicitas.

Psalm. 56.
& 107.

Philip. 4.

Matth. 26.

cundum spiritus sensationem. Et sic in nobis natura summe suppressitur, & Deus summe exaltatur, & ad suscipiendum omnia Dei dona spiritus amans aptus efficitur, ac prouectius plerunque sublimatur, tam in humili patientia aduersorum, quam in affluentia delectabili operum magnorum, æquali utrobique charitate vigente.

Sextum est in rebus etiam licitis distractiua cordis occupatio, quæ sua consuetudine quandam superinducit animi distemperantiam, & euagationem, etiam tempore quietis vel orationis inuitabilem. Et ideo licet approbetur in Scriptura labor fructuosus, reprobatu-
 ramen nimia sollicitudo cordis, eò quod non sinit inferiores animæ vi-
 res ad cordis tranquillitatem & unitatem peruenire: quanto minus à
 peregrinis impressionibus vires animæ superiores sustinet denudari,
 ut ipsam mentis serenitatem valeat attingere? Hinc scriptum est, quod
nemo militans Deo implicat se negotijs secularibus. Et: *Qui minoratur*
actus, percipiet illam, scilicet sapientiam. Vnde dicit Ecclesiastes: *Vidi*
afflictionem quam dedit Deus filiis hominum, ut distendantur in ea, scili-
 cet per sollicitudinem. *Cuncta fecit Deus bona in tempore suo, & mun-*
dum tradidit disputationi eorum. Sicque sensus humanus infinitis se-
 immiscet quæstionibus & inuestigationibus, quæ sunt ad inuestigan-
 dum vtiliora relinquens. Agitque contraria dono Spiritus sancti sex-
 to, ipsius scilicet intellectus, de quo videbitur infra.

Septimum denique est, pura intellectualis exercitatio, quæ virtutem
 amatiuam veluti dominam suam præuiam non habet. Tunc enim (ut
 in pluribus) intellectus noster exercitatus, ipsam curiositatis & noui-
 tatis aut vanitatis oblectationem comitem habet. Nec huiusmodi ex-
 exercitatio veram redolet diuinam allektionem aut aspirationem ad
 diuini complexus vnionem, sed potius semper quandam experitur
 à Deo separabilitatem & alterietatem, eò quod flammigeras aspira-
 rationes hanc felicissimam vnionem præcurrentes penitus ignorat.
 Vnde conqueritur Ecclesiastes, dicens: *Solummodo hoc inueni, quod*
fecerit Deus hominem rectum, & ipse se infinitis miscuerit quæstioni-
bus. Et ideo quanto tales plus proficiunt in contemplatione, tanto
 plus deficiunt in capitis euacuatione. Nam tria sunt, quæ præcipue
 deducunt hominem ad amentiam. Primum, est nimia scrupulositas
 in sua vel aliena conscientia, reuoluendo, dijudicando, suspicando,
 malè interpre. ando, protinus indignando: de quibus iam dictum est.
 Secundum, est indiscreta corporalis austeritas, præsertim in nimia sub-
 tractio-

Occupatio
 cordis in li-
 citis nimia
 contra in-
 tellectum.

2. Tim. 2.
 Eccli. 38.
 Eccli. 3.

Curiositas
 intellectus
 contra sa-
 pientiam.

Eccli. 7.

Amentiam
 inducentia.

Rom. 12.
Prou. 25.

tractione somni vel cibi. Quare dicit Apostolus: *Rationabile obsequium vestrum*. Tertium, est ipsius intellectus nimia curiositas inuestigando & ratiocinando: *Quia qui scrutator est maiestatis, opprimetur à gloria*. Si igitur occupatione salubri vim suam intellectiuam exercitare voluerit, faciat ipsam velut pedissequam vim amatiuam subsequi, vt nihil in sua contemplatione requirat, nisi quod inflammationem mentis ac vnionem spiritus redoleat & excitet. Alioqui cōtraria erit dono septimo Spiritus sancti, scilicet dono sapiētiae, quae sicut intellectus ad agnitionem, sic ipsa sapientia ad degustationem aspirat: nō utique quamcumque degustationē, sed ipsius charitatis, quae palatum est ipsius spiritus, vt postea videbitur.

De preparatione actiuae vitae, & moralis. Cap. IIII.

Mal. 48.

Sapient. 2.

Visioni spiritali tria necessaria.

Matth. 5.

Increata Sapientia licet super vniuersa creata radios suos, veluti quaedam indicia sapientiae suae, diffuderit, ampliori tamen priuilegio propriam imaginem animabus humanis eleganter impressit, secundum muneris sui largitatem. Sed *homo cum in honore esset, non intellexit*, quinimò & sapientiae lux infusa diuinitus, per peccati tenebras & caligines occupationum temporalium obtenebrata fuerat, eò quod *excacauit illos malitia eorum*. Vnde ad preparationem debitam actiuae vitae, visio spiritalis est nobis necessaria, ne caecitate multemur aeterna. Ad cuius visionis excitantiam, sicut ad corporalem, tria praecipue requiruntur. Primum, est lumen medium visionis, aërem scilicet illuminans: per quod intelligitur infusio luminis gratiae gratis datae vel praecurrentis. Et haec omnibus communiter datur, vt sic omnibus excusationis velamen auferatur. Vnde, sicut Pater caelestis *solem suum oriri facit super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos*: sic in omnes gratiam gratis datam diffundere non cessat, licet in omnibus aequaliter non operetur. Quidam enim, vt arbores malae, fructus agrestes afferunt, eò quod furculos & ramulos malos, id est, vitia amputare non curant, vt bonorum fructuum furculi inferantur, & gratia gratum faciens acquiratur. Dum autem haec gratia praeueniens ad introductionem gratiae gratum facientis efficaciter negotium suum exequitur, tunc anima prauis desiderijs resistere inducta, veluti diuino timore trepida, reatuque propriae conscientiae pauida, cogitat quid agere debeat: & in ea protinus nascitur peccatorum displicentia, ac naturalis quaedam beneuolentia. Ibi que praecurrens gratia summis innixa viribus gradum sistere cogitur: attritoque corde, & omnifarie quod in se est